

РЕШЕНИЕ

№ 1000

гр. Пловдив, 12.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, IX СЪСТАВ, в публично заседание на пети юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Николинка Г. Цветкова

Членове: Фаня Т. Рабчева Калчишкова
Елена З. Калпачка

при участието на секретаря Пенка В. Георгиева
като разгледа докладваното от Фаня Т. Рабчева Калчишкова Въззивно гражданско дело № 20225300501436 по описа за 2022 година

Производство по чл.258, ал.1 и сл. ГПК.

Въззивното производство е образувано по жалба на „Профи Кредит България“ ЕООД – гр.София, чрез пълномощника си юриск. К.М. против Решение № 786/ 12.03.2022г. постановено по гр.д.№ 307/ 2021г. по описа на ПРС – XVIII гр.с., с което жалбоподателят е осъден да заплати на Г. З.Х. сумата 389,22 лева, получена без основание по сключения между тях Договор за потребителски кредит „Профи Кредит Стандарт“, № 30038151750 от 17.07.2019г. за периода от 20.08.2019г. до 09.01.2020г., ведно със законната лихва от датата на депозиране на ИМ в съда 11.01.2021г. до окончателното погасяване, както и 500 лв – деловодни разноски за производството по делото. Искане се отмяна на обжалваното решение, отхвърлянето на предявения иск, присъждане на съдебно деловодни на основание чл.78, ал.8 ГПК, като при условията на евентуалност е направено възражение за прекомерност на адв.възнаграждение на проц.представител на ищеца. Мотивират се следните съображения за исканата отмяна на решението: Във връзка с правния извод на районния съд за неспазване изискванията на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК и заобикаляне на разпоредбата на чл.19, ал.4 ЗПК се възражава, че от

приложения ДПК е видно същият да отговаря на законовите императивни изисквания – сключен в писмена форма, на хартиен носител, в раздел „Параметри“ е посочена чистата стойност на кредита 2000 лева, срока за погасяване на кредита – 36 месеца, размер на вноската – 97,28 лв, ГПР-49,07%, както и размерът на лихвения процент на ден – 0,11 лв, посочен е размерът на общата дължима сума – 3 502,31 лв, представляваща сбор от отпуснатата чиста стойност на кредита и дължимата лихва; в чл.4 и 5 от Общите условия е било посочено какво представлява договорното възнаграждение и как е изчислен ГПР – при изчисляването му са взети предвид общите приложения по Приложение 1 от ДПК и допълнителни изисквания на ЗПК; във връзка с въпроса за яснотата на методиката на формираня ГПР се сочи, че изискването за това е само по отношение на референтния лихвен процент – арг. чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, какъвто не настоящия случай, спазена се явява и разпоредбата на чл.19, ал.4 ЗПК – в случая страните уговорили глобален фиксиран размер на ГЛП, ясно били посочени ГЛП и ГПР и точният размер на дължимите суми. Излагат се доводи във връзка с характера на процесния договор за ПК като двустранна сделка с възмезден характер в насока обосноваване наличието на спазване на разпоредбата на чл.11, т.10 ЗПК, чл.19, ал.1 и ал.3 ЗПК, като в обобщение се изтъква, че въпреки в клаузите на процесния договор да не е посочено изрично какви компоненти включва, кредитодателят е включил при формиране размера на ГПР при сключване на договора, то последните се явяват изводими от разпоредбите на закона. Въз основа на така изложената теза на жалбоподателя се сочи, че ГПР изразява задълженията на потребителя в процентно съотношение към размера на отпуснатия кредит, като в него се включва и уговорено заплащане на възнаградителна лихва за възмездно ползване на заетата сума от кредитополучателя. Извършва се позоваване на Директива 2008/48/ ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 относно договорите за потребителски кредити, в която е установен принципът на информираност на потребителя. Изразява се несъгласие с изводите на районния съд , че невключеното на предвиденото в договора възнаграждение по пакет допълнителни услуги в процентно изражение на ГПР води до недействителност на договора, като по това доводът е, че разпоредбата на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК не следва да се тълкува разширително и в тази насока са развити съображения. Въвежда се възражението - да се

прилага чл.19, ал.5 ЗПК, установяваща, че санкция за неспазване на изискване недействителност на съответна клауза от договора, а не целият договор за кредит. Изхождайки отново от Директива 2008/48/ ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 относно договорите за потребителски кредити относно нормативната цел се излага теза в насока на довода, че за потребителя съществува яснота относно точния размер на задължението му и общата стойност на кредита.

Въз основа на така изложените съображения се обосновава тезата за валидност на процесния ДПК.

Постъпил е писмен отговор по въззивната жалба от въззиваемата страна Г. З.Х. от гр.Пловдив, чрез адв.С.М., с който се оспорва жалбата като неоснователна, като се иска потвърждаване на обжалваното решение като валидно, допустимо и правилно. Излагат се съображения за това, че районният съд правилно е разгледал всички доказателства в тяхната цялост и съвкупност, СЧЕ, като е достигнал до правилен правен извод за недействителност на процесния договор на основание чл.22 ЗПК, вкл. по съображенията, че са налице отношения между икономически по-слаба страна, като в ДПК липсва яснота и конкретно посочване на общата дължима сума по кредита, като са посочени бланкетно размерът на ГПР и възнаградителната лихва, както и относно пакетът от допълнителни услуги „Фаст“ и „Флекси“ представляват обикновено обслужване по кредита – неговото усвояване, но за същите не са въведени допълнителни такси, които възлизат общо на 2 000 лева, а предвиждането на такива пакети от допълнителни услуги цели заобикаляне на закона и осигуряване на допълнително възнаграждение за кредитора, което се установява и от ССЧЕ, че при прибавянето им, ГПР възлиза в размер на над нормативно установения максимум и надвишава многократно нормативно предвидения максимален размер.Претендира се присъждане на деловодни разноски за въззивната инстанция.

Пловдивски окръжен съд като взе предвид представените по делото доказателства във връзка с доводите на страните, намери следното:

Въззивната жалба изхожда от надлежна страна, подадена е в преклузивния срок по чл.259, ал.1 ГПК, насочена е против подлежащ на обжалване съдебен акт, като процесуално допустима подлежи на разглеждане по

същество.

По предявен иск по чл.55, ал.1, пр.1 ЗЗД от Г. З. Х. от гр.Пловдив ищецът е поискал осъждане на ответника да му заплати сумата от 892,20 лв, по сключен на 17.07.2019г. договор за паричен заем № 30038151750 между страните, за който мотивира признаването му като недействителен поради нарушение и противоречие с изискванията чл.11, ал.1, т.9 и т.10, чл.10а, вр.с чл.22 ЗПК и присъждане на процесната сума като получена без правно основание по недействителен договор, ведно със законната лихва. Искът се основава също така и на заявените обстоятелства, че към момента на подаване на ИМ ищецът е заплатил сумата в размер на 2 892,20 лева за периода 20.08.2019г – 09.01.2020г.

С обжалваното решение районният съд е уважил така предявения иск при направа на констатациите за характера на ответника като небанкова институция по смисъла на чл.3 ЗКИ , характера на процесния договор като потребителски , както и с оглед параметрите на договора наличието на неяснота какви и кои точно разходи са включени в ГПР и как същият е формиран, поради което се явява неясно за потребителя коя е общата дължима сума и по какъв начин се формира неговото задължение, което е нарушение на изискването на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК. Този извод е подкрепен от установеното по ССЧЕ, че в ГПР в размера му от 49, 07 % , съответно в общата сума не се явява включена стойността на закупените допълнителни услуги, по която се дължи възнаграждение за предоставените от ответника на ищеца услуги в общия им размер от 2 000 лева, като нарушение на изискването на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК чрез посочване на взетите предвид допускания. Основавайки се на разпоредбата на чл.10а ЗПК с оглед характера на посочените услуги като съставляващи възнаграждения по усвояването и управлението на кредита, е намерено наличието на заобикаляне на Закона, съответно на разпоредбата на чл.19, ал.4 ЗПК.

От представения по делото ДПК № 30038151750/ 17.07.2019г. , сключен с ищеца Г. З. Х., е видно, че на длъжника е отпусната сума по кредита в размер на 2000 лева, със срок на кредита 36 месеца, размер на вноската 97,28 лева, ГПР – 49,07 %, ГЛП – 41,00 %, лихвен процент на ден: 0,11%, с посочена дължима сума по кредита: 3 502,31лева. Предвидено възнаграждение и за допълнителен пакет услуги: „Фаст“ за сумата от 600 лева и „Флекси“ – за

сумата от 1 400 лева, формиращ съответно в общ размер на задължението по кредита - 5 502,31 лева.

Така описани клаузите по представения ДПК са с неравноправен характер в частта им относно определения процент на ГПР с оглед договореното възнаграждение за допълнителните услуги, заобикалящи забраната на чл.19, ал.4 и ал.5 ЗПК, съответно като неравноправни клаузи на основание чл.143, ал.2, т.5 вр. с ал.1 ЗЗП, налице е противоречие с чл.33, ал.1 ЗПК вр. с чл.143, ал.1, т.12 вр. с ал.1 ЗЗП; процесният договор е с договорен ГЛП по заема в размер на 41,00 % и ГПР на заема 49,07%, който реално е надвишаващ многократно размера на законната лихва с оглед невключването на възнаграждението за допълнителния пакет услуги. В тази насока безспорно установено е от депозираното заключение на в.л. М.М. по ССчЕ, че в годишния процент на разходите по процесния договор за потребителски кредит като разход на заемодателя е включена само договорна лихва, не е включено възнаграждението за закупен пакет допълнителни услуги по р.V от Договора, като процентът, с който се оскъпява кредита с уговорената такса/ възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги, изчислен като какъв е процента годишно и месечно: ТП на уговорената такса по пакет от допълнителните услуги спрямо главницата по кредита – 33,333%, а месечния такъв в същото съотношение - спрямо главницата по кредита – 0,926%. . Следователно така посоченият ГПР не определя вида и броя на включените в него компоненти, което се явява в противоречие с Директива 2008/ 48/ ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2008 относно договорите за потребителските кредити, въведена с разпоредбата на пар.2 ДР на ЗПК. Въззивният съд е приемал и досега, че по отношение на спорния въпрос за характера на определените в процесния договор за кредит допълнителни услуги „Фаст“ и „Флекси“, от договореното съдържание на които се установява, че съставляват действия, насочени към обслужване усвояването и управлението на кредита, тези услуги не съставляват допълнителни услуги по смисъла на чл.10а, ал.1 ЗПК и са договорени в противоречие с разпоредбата на чл.10а, ал.2 ЗПК.

С оглед на това касае се за неравноправни клаузи по смисъла на чл.143 ЗЗП, констатирането на които обуславя правния извод за недействителност на договора на основание чл.22 ЗПК и приложение на правните последици на

чл.23 ЗПК за връщане само на чистата стойност на кредита. В този смисъл приема се от правната доктрина, че с разпоредбата на чл.143 ЗЗП, към който изрично и пряко препраща чл.24 ЗПК, е уредена т.нар.генерална / обща/ клауза за неравноправност на уговорките в потребителските договори, вкл. и за потребителския кредит. Неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, представлява 1/ всяка неиндивидуално определена уговорка в негова вреда, която 2/ не отговаря на изискването за добросъвестност и 3/ води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, при кумулативно проявление на тези предпоставки. Клаузите не са индивидуално определени когато те са предварително изготвени от търговеца, респ. потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им / арг.чл.146, алл.2 ЗЗП/; уговорени са във вреда на потребителя, а именно накърняват се уредени в закона права на потребителя, респ. увреждат се негови законни интереси/ арг.чл.20 ЗПК/; не отговарят на изискванията за добросъвестност, респ. на добросъвестната търговска практика. В ЗЗП и ЗПК не е налице законово определение на понятието “добросъвестност”, но от общите правила на гражданското право, уреждаща изискванията за добросъвестност в преддоговорните отношения / чл.12 ЗЗД/ , тълкуването на действителната обща воля на страните при породено договорно правоотношение/ чл.20 ЗЗД/ и при изпълнение на действително възникнало договорно задължение / арг. Чл.63, ал.1 ЗЗД/ , може да се изведе дефиниция за използвания в ЗЗП термин “добросъвестност”, на чието изискване следва да отговарят уговорките в договорите за потребление. Те трябва да са съответни на установената и наложила се в съвременното общество нравствена норма на честно, почтено поведение на всеки участник в гражданския и търговския оборот при сключване и изпълнение на сделки за потребление, като чрез техните проявни форми се изгражда понятието за добросъвестната търговска практика – съвкупност от правила , определящи пазарното поведение, които произтичат от законите и обичаните търговски отношения и не нарушават добрите нрави, не създават опасност за изменение на икономическото поведение на средния потребител и са в противовес на наложените се нелоялни търговски практики/ които са забранени от Закона / чл.68ЗПК//.; уговорката да води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя, като тази несъразмерност е значителна, когато е налице

съществено несъответствие в насрещните престации на страните по договора, водеща до тяхната нееквивалентност, както и в несъответствие във възможността им да упражнят своите права за защита по договора. В този смисъл за да се обезпечат субективните права и законни интереси на икономически по-слабата страна “ цената” на услугата, вкл. по договора за кредит относно възнаградителната лихва и другите разходи, трябва последните да са уговорени ясно и разбираемо за средния потребител, съгласно чл.147, ал.1 ЗЗП, чрез тяхната детайлизация в договора. Такава детайлизация не е налице и в представените към процесния ДПК Общи условия към ДПК – чл.5 „ГПР към ДПК“, касаеща общо описателно препращане при изчислението на ГПР към ДПК чрез отчитане на общите положения Приложение 1 към ЗПК, независимо от условието, че лихвата и другите разходи се явяват неизменни спрямо техния първоначален размер и се прилагат до изтичането на срока на договора. Видно от събраните доказателства в реалните разходи на потребителя се явяват включени допълнителни такива, невключени като допускания в ГПР.

Следователно така предявеният осъдителен иск на основание чл.55, ал.1, пр.І във вр. с чл.22 ЗПК, се явява основателен и доказан, като такъв подлежи на уважаване.

С оглед изложението на въззивният съд в насока на доводите на жалбоподателя във въззивната жалба, същите се явяват неоснователни, а обжалваното решение като правилно и законосъобразно следва да се потвърди.

На основание чл.78, ал.1 ГПК с оглед изхода от правния спор пред въззивната инстанция на въззиваемата страна следва да се присъдят направените по настоящото дело разноси в размер на 400 лева, съобразно ДПЗС от 04.07.2022г. и списък по чл.80 ГПК.

Водим от горното и на основание чл.271, ал.1, пр.І ГПК, въззивният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 786/ 12.03.2022г. постановено по гр.д. № 307/ 2021г. по описа на ПРС – XVIII гр.с.

Осъжда „Профи Кредит България“ ЕООД, ЕИК 175074752 да заплати на Г. З. Х., ЕГН: ***** сумата 400 лева / четиристотин лева / - направени разноси за адв.възнаграждение за въззивната инстанция.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл.280, ал.3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____